

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ІМ. М.І. ПИРОГОВА

Кафедра філософії та суспільних наук

**ФІЛОСОФІЯ
В СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ
ТА
СОЦІАЛЬНО - ПОЛІТИЧНОМУ
ДИСКУРСАХ**

МАТЕРІАЛИ ДОПОВІДЕЙ ТА ВИСТУПІВ

**II-ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО - ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

18 листопада 2021 року

ВІННИЦЯ 2021

УДК: 1(091):004.83

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР
академік Національної академії медичних наук України,
ректор Вінницького національного медичного університету
ім. М.І. Пирогова,
доктор медичних наук, професор, професор кафедри нормальної фізіології
Мороз Василь Максимович

ЗАСТУПНИКИ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА
проректор з наукової роботи
Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова,
доктор медичних наук, професор, професор кафедри нормальної фізіології
Власенко Олег Володимирович

професор кафедри філософії та суспільних наук
Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова,
доктор філософських наук, професор
Вергелес Костянтин Миколайович

Редакційна колегія:

Черкасов Святослав Васильович доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії та суспільних наук Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова

Харьковщенко Євген Анатолійович доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри релігієзнавства філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Куліш Павло Лаврентійович кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії та суспільних наук Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова (ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР)

Мельник Віктор Мирославович, кандидат політичних наук викладач кафедри політології філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Філософія в сучасному науковому та соціально-політичному дискурсах. Матеріали доповідей та виступів всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю 18 листопада 2021 року Вінниця 2021. Видавець ФОП Кушнір Ю.В. – 196 с.

ISBN 978-617-7721-38-2

Збірник містить матеріали доповідей та виступів учасників всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «**Філософія в сучасному науковому та соціально-політичному дискурсах**», яка відбулась у Вінницькому національному медичному університеті ім. М.І. Пирогова 18 листопада 2021 року з нагоди святкування Міжнародного дня філософії. У поданих матеріалах висвітлюється широке коло актуальних проблем розвитку філософських дисциплін від минулих часів до сучасних. Збірник адресовано науковцям, вищої та середньої освіти, аспірантам, магістрантам, пошукувачам, студентам та всім хто цікавиться філософією й гуманітарними дисциплінами.

Матеріали подані в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен, посилань, грамотність, літературний стиль та інших відомостей. Редколегія залишає за собою право скорочувати та редагувати подані матеріали. Рукописи не повертаються. Організатори конференції та члени редколегії не завжди поділяють думки учасників (авторів).

Рекомендовано до друку Вченою радою Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова протокол № 3 від 25 листопада 2020р.

УДК: 1(091):004.83

ISBN 978-617-7721-38-2

ЗМІСТ

1. Власенко О.В., Вергелес К.М., Вергелес Т.М. ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ КУРСУ «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ» У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	6
2. Беднарчик Т.Р., Беднарчик М.В. ДОБРОЧЕСНІСТЬ НАУКОВЦЯ ЯК СВИТОГЛЯДНА ПРОБЛЕМА.....	9
3. Белкін І.В. ПРОЦЕДУРНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ, ПРОВЕДЕННЯ І РОЗБІР РОЛЬОВОЇ ГРИ.....	14
4. Бобело В.С. НАЦІОНАЛЬНІ МАРКЕРИ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬНОМУ ДІАЛОЗІ	17
5. Богатчук С.С. СПІВВІДНОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ТА ЦЕРКОВНОЇ ВЛАДИ В РОЗДУМАХ П. МОГИЛИ	23
6. Борейко Ю.Г. МІСЦЯ ПАМ'ЯТІ ТА ТОПОНІМИ ЯК МАРКЕРИ ІДЕНТИЧНОСТІ.....	26
7. Васюк І.В. РОЛЬ ГУМАНІТАРНОГО МИСЛЕННЯ В АКАДЕМІЧНОМУ Й ПОСТАКАДЕМІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	28
8. Вороний Д.Р. РОЛЬ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ В ПОШУКАХ ВНУТРІШНЬОЇ ГАРМОНІЇ.....	33
9. Гаврильченко Ю.П. СБЕРЕГАТЕЛЬНОЕ ДЕЛО И СБЕРЕГАТЕЛЬНАЯ КУЛЬТУРА В РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ.....	35
10. Гольд О.Ф. АНТИАМЕРИКАНІЗАЦІЯ ЯК ПРИКЛАД СОЦІАЛЬНОЇ ДИВЕРГЕНЦІЇ.....	38
11. Гриб В.І., Конотопенко О.П., Мельник Е.А. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ У МЕРЕЖЕВОМУ СУСПІЛЬСТВІ (NETWORK SOCIETY).....	41
12. Добродум О.В., Мартинюк Е.І., Нікітченко О.Е. ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ОСМИСЛЕННЯ ПАНДЕМІЇ ЯК НАУКОВОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ПРОБЛЕМИ.....	45
13. Довнар Т.І. ФЕОДАЛЬНАЯ ЗЕМЕЛЬНАЯ СОБСТВЕННОСТЬ И СТАНОВЛЕНИЕ КЛАССА МЕЩАН В ЭПОХУ ВЕЛИКОГО КНЯЖЕСТВА ЛИТОВСКОГО.....	50
14. Жолнер П.Д. ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКА МОРАЛЬ ТА МІЖНАЦІОНАЛЬНІ ВІДНОСИНИ – ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ.....	55
15. Іщук Н.В. ДЕЯКІ ЗАУВАГИ ЩОДО КІЛЬКІСНО-ЯКІСНОГО ПІДХОДУ В СУЧАСНІЙ МЕДИЦИНІ.....	60
16. Калач Д.М., Марчук І.А. ЕТИКА В УМОВАХ КАРАНТИНУ....	63
17. Кваша К.О. ДУАЛІЗМ ХРИСТІЯНСЬКИХ І ДАВНЬОСЛОВ'ЯНСЬКИХ РИТУАЛІВ ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ У КАЛЕНДАРНО-ОБРЯДОВИХ СВЯТАХ	66
18. Келлер О.Б. СРЕДНЕВЕКОВОЕ ГОРОДСКОЕ ПРАВО ГЕРМАНИИ: ОБЩИЙ ВЗГЛЯД.....	69

19.	Кобетяк А.Р. ЗНАЧЕННЯ «НОВИХ» АВТОКЕФАЛЬНИХ ЦЕРКОВ У СИСТЕМОТВОРЕННІ ВСЕЛЕНСЬКОГО ПРАВОСЛАВ'Я.....	72
20.	Колінько М.В., Кузьміна А.В. ТРАНСФОРМАЦІЯ РАЦІОНАЛЬНОСТІ ВІД ПРОСВІТНИЦТВА ДО СУЧАСНОСТІ.	75
21.	Корзун О.В. ПОСТКОЛОНІАЛЬНІ ПОЗИЦІЇ У ТРАКТУВАННІ ІСТОРІЇ НАУКИ УКРАЇНИ	78
22.	Куліш П.Л. ЕСТЕТИКА: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ВИКЛАДАННЯ.....	81
23.	Лукашенко М.В. ПЕРЕТВОРЮЮЧА СИЛА ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ У ДЗЕРКАЛІ САКРАЛЬНИХ МІФІВ ТА НАРАТИВІВ..	85
24.	Майданевич Л.О., Федотова В.В. ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ ПРИ ВТРУЧАННІ В СФЕРУ ЗДОРОВ'Я: ОСНОВНІ АСПЕКТИ.....	90
25.	Макаров З.Ю. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗРУШЕННЯ В РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ПРЕДМЕТУ СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ.....	92
26.	Martynenko N.M. EMPIRICAL METHOD OF FRANCIS BACON AND ITS INFLUENCE ON THE DEVELOPMENT OF MODERN MEDICINE.....	96
27.	Мельник В.М. ЛАПУЖ, АММОН І ВОЛЬТМАН ЯК БАТЬКИ-ЗАСНОВНИКИ ПОЛІТИЧНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ.....	98
28.	Мельничук В.В., Горохова Л.В., Вергелес Т.М., ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНЦІВ.....	102
29.	Овсянкін Л.А., Гришина Ю.О. СПЕЦИФІКА ПРОЯВУ ГЕДОНІЗМУ В СУЧАСНОМУ СОЦІУМІ.....	105
30.	Пилипенко С.П. КОНЦЕПЦІЯ НООСФЕРИ В.І.ВЕРНАДСЬКОГО ТА ДУХОВНИЙ ПОШУК СУЧАСНОГО ЛЮДСТВА.....	108
31.	Політанська Д.В. LOGIC AS THE BASIS AND THE MAIN TOOL OF EVIDENCE-BASED MEDICINE.....	112
32.	Попов В.Ю., Попова О. В. ЧИ Є ФІЛОСОФІЯ НАУКОЮ?.....	116
33.	Предко М. Є. МІЖНАРОДНІ ІНСТИТУЦІЇ ПРО СОЦІАЛЬНІ ЧИННИКИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ.....	120
34.	Предко О.І. РЕЛІГІЙНА БЕЗПЕКА В УКРАЇНІ: СОЦІАЛЬНІ КОНТЕКСТИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ.....	124
35.	Пустовіт С.В. БІОЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОВІДНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	128
36.	Ратніков В.С. ФІЛОСОФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ЧАРЛЗА САНДЕРСА ПІРСА: ДЕЯКІ ПАРАЛЕЛІ ІЗ СУЧАСНІСТЮ.....	132
37.	Ратушняк І.І. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО МЕТОДИЧНОЇ РОЗРОБКИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ВУЗІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ НА ТЕМУ: «УКРАЇНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ 1917-1921 рр.» НА ПРИКЛАДІ	

	«ГЕТЬМАНАТУ П. СКОРОПАДСЬКОГО».....	135
38.	Самолюк А.О. ПРОТЕСТАНТИЗМ У СУЧАСНОМУ ГЕОПОЛІТИЧНОМУ ПОСТУПІ УКРАЇНИ.....	141
39.	Sage Rosemary CRISIS IN THE BRITISH PRACTICAL EDUCATIONAL SYSTEM.....	144
40.	Соколовський О.Л. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИЗНАЧЕННЯ ОРТОДОКСІЇ ЯК КАТЕГОРІЇ У РЕЛІГІЄЗНАВСТВІ.....	146
41.	Ставничий А.М. (Архімандрит Ієремія) НА ШЛЯХУ ДО НОВОЇ МЕТОДОЛОГІЇ: ЛОГІЗМ ПРОТИ РАЦІОНАЛІЗМУ.....	150
42.	Стрелкова Ю.О. ЖИТТЄВИЙ ТА ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ЕРНСТА ТРЬОЛЬЧА.....	155
43.	Труфанова А.О. СУТНІСНІ АСПЕКТИ КОНЦЕПТУ «МИСТЕЦТВО» В ФЕНОМЕНОЛОГІЇ Е. ГУССЕРЛЯ.....	158
44.	Труханова С.Л., Пилипчук В.Л. ЦИФРОВІ ОСНОВИ ВЗАЄМОВІДНОСИН ПАЦІЄНТА І ЛІКАРЯ.....	163
45.	Ханжи В.Б. ЧАСОВИЙ ВИМІР ВЕКТОРІВ СВОБОДИ ВОЛІ В ФІЛОСОФІЇ НОВІТНЬОГО ЧАСУ.....	166
46.	Chelysheva T.E. POLITICAL PERCEPTION AND PARTICIPATION OF UKRAINIAN IMMIGRANTS IN ITALY.....	169
47.	Черкасов С.В. АНАЛОГІЯ В КЛІНІЧНІЙ МЕДИЦИНІ. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПИТАННЯ.....	173
48.	Шевченко С. Л., Шевченко О. В. ДО СПЕЦИФІКИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МЕРОЛЬДОМ ВЕСТФАЛЕМ СПІВВІДНОШЕННЯ ПОЛІТИЧНОГО ЛІБЕРАЛІЗМУ І МОРАЛЬНОГО КОМУНІТАРИЗМУ В КОНТЕКСТІ ЕКЗИСТЕНЦІАЛЬНОЇ ДІАЛОГІЧНОЇ ЕТИКИ.....	177
49.	Ямчук П.М. УСВІДОМЛЕННЯ ФЕНОМЕНУ МАСОФІКАЦІЇ (ДЕКІЛЬКА РОЗМИСЛІВ ПРО ТЕОРІЮ Й ПРАКТИКУ МАСОФІКАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ В РЕЦЕПЦІЇ ТА АКСІОЛОГІЧНОМУ ОСМИСЛЕННІ Х. ОРТЕГИ-і-ГАСЕТА ТА В.Я. ЛАКШИНА).....	182
	НАШІ АВТОРИ	186

Белкін І.В.,

к. пед. н.

старший викладач кафедри історії України та філософії

Вінницький національний аграрний університет

м. Вінниця, Україна

ПРОЦЕДУРНІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ, ПРОВЕДЕННЯ І РОЗБІР РОЛЬОВОЇ ГРИ

Інтерес, що виник нині до проблеми використання ділових ігор в навчанні, обумовлений, передусім, зміною завдань у діяльності закладів вищої освіти. Від викладача в значно більшій мірі вимагається не лише сформувати навички і розвинути вміння, що передбачені програмою навчання, а й, у першу чергу, навчити студентів творчо користуватися ними [2. С. 32].

Рольова гра – один із основних методів активного соціально-психологічного навчання, тому вона є частиною майже кожного як тренінгу, так і навчального процесу. При плануванні тренінгу (ділової гри) і підготовці методичних матеріалів до нього перед тренером (коучем, викладачем) постає питання: використовувати готові сценарії ролевої гри чи вигадувати свої?

На мій погляд, головне, що відрізняє ділові ігри від інших методів навчання, – це те, що їхньою основою може бути як модель навчально-виховного процесу в цілому, так і його окремих елементів (об'єкт керування або керуюча система); друга відмінність полягає в тому, що в діловій грі система, яка моделюється, розглядається як динамічна. У грі це можна побачити у вигляді так званого «ланцюжка рішень»; третя відмінна риса полягає в тому, що наявність «ланцюжка рішень» виділяє ділову гру зі всіх методів активного навчання [4].

В наш час існує велика кількість джерел, до яких можна звернутися в пошуках готових сценаріїв рольових ігор. Разом з тим немає жодної гарантії, що рольова гра, взята з книги, написала навіть самим іменним і заслуженим автором, не зіграє з вами злий жарт і не провалить так ретельно спланований і виплеканий тренінг або сценарій ділової гри [1. С. 25].

І причин для такої неприємної неочікуваності може бути декілька. Охарактеризую основні із них.

1. Рольова гра не відповідає особливостям реальної діяльності групи, не враховує її специфіку - і в результаті виявляється «неправдивою», що різко знижує мотивацію групи на роботу з грою.

Викладач може уникнути описаної помилки, якщо приділить достатню увагу попередній діагностиці сценарію ділової гри.

2. Рольова гра пропонується викладачем на ранніх стадіях розвитку групи, коли учасники не готові до саморозкриття і атмосфера в групі характеризується певною напруженістю.

Характерними причинами вищеописаної ситуації можуть бути, зокрема, початкова стадія співпраці викладача і групи (наприклад перше заняття дисципліни. Коли студенти лише входять в курс справи). Далі можна зауважити і те, що викладач не налаштував поки що необхідного, психоемоційного контакту зі студентами.

Причиною також може бути і відсутність чітко поставленої мети перед студентами. Мотивації їх проявити себе в тій чи іншій ролі.

І це не є похибками власне сценарію до чужої гри. Це помилка викладача, який запозичує чужу програму, не розібравшись в ній і критично її не оцінивши.

Що ми бачимо, внаслідок використання процесу ділової гри на ранній стадії? Поки студенти ще не зорієнтувалися в доцільності ділової гри і надмірно затиснуті, рольова гра не дає очікуваних результатів. Викладачу дуже важко знайти активістів на участь; як правило, він змушений назначити їх сам. Гра проходить дуже скуто, гравці напружені. Коментарі групи мізерні, викладачу доводиться багато говорити самому. На перших етапах роботи тренінгової групи учасники часто більше стурбовані запитаннями власної психологічної безпеки, ніж активною участю в тому, що відбувається, намагаються піти від прийняття на себе відповідальності.

Тому рольова гра повинна пропонуватися групі в потрібний момент, з урахуванням особливостей її динамічного стану.

Чужий сценарій ще не означає - добрий сценарій. Він може утримувати в собі цілий ряд спірних моментів.

Іноді буває і так, що сценарій ділової гри в цілому непоганий, але він не відповідає особистісним особливостям викладача, специфіки його індивідуального стилю роботи. Працюючи за таким сценарієм, викладач відчуває себе некомфортно і це впливає на якість його роботи. Напевно, тому багато викладачів, звертаючись до готових програм, намагаються адаптувати їх «під себе».

Який висновок? Запозичення чужого сценарію можливе, однак вимагає критичної його оцінки.

3. Похибки інструкцій до рольової гри - надмірність, недостатність або суперечливість інформації, яка дається гравцям, неясність або неадекватність їх завдань. То, що ви взяли рольову гру з книги, ще не означає того, що вона якісно складена.

Однак заздалегідь виявити похибки в чужому сценарії ви зможете, тільки якщо будете знати, яка інформація та мета в сценарії повинна бути і за якими правилами вона складається. Ось і виходить: або викладач пише інструкцію до рольової гри сам, або адаптує готову методику рольової гри

під себе, вивчаючи кожен пункт запропонованої, вже готової гри. Типовий алгоритм складання інструкції до рольових ігор, я пропонуватиму нижче.

4. Невідповідність рівня складності завдання у рольовій грі з можливостями групи. Наприклад, неналежно підготовленій групі пропонується гра, яка вимагає високого рівня розвитку тих чи інших умінь. Замість того щоб створювати робочу атмосферу і приносити задоволення, така гра викликає у групи відчуття розгубленості і пригніченості.

Ця помилка може зустрітися і в ситуації, коли ви придумаете свій сценарій до рольової гри (а не запозичуєте чужий) і не враховуєте рівень наявної підготовки групи.

Отже, ми розглянули найбільш типові труднощі, які виникають при некритичному запозиченні готових сценаріїв до рольових ігор. Перераховані вище проблеми виникають, як ви бачите, через те, що готовий сценарій може містити неточності, мати свої нюанси, а викладач це не враховує і бере гру в свій тренінг, або ж гра написана якісно, але вона - не для даної групи і не для даного тренінгу.

Другий варіант, який завжди є в запасі у викладача, - написати власний сценарій до рольової гри. Звернемося до його розгляду.

Написання сценарію до рольової гри починається аж ніяк не з складання інструкцій гравцям. Навпаки - це один із заключних моментів. Розробка сценарію вимагає від викладача інтелектуальної роботи по усвідомленню спочатку загального задуму гри, її цілей. Пізніше розробляється сценарій (складові етапи) [3. С. 18].

Нижче пропоную можливий (і не єдиний) алгоритм написання сценарію до рольової гри. Ось він в стислому вигляді.

АЛГОРИТМ НАПИСАННЯ СЦЕНАРІЮ ДО РОЛЬОВОЇ ІГРИ

0. Визначтесь, навіщо вам потрібно проводити рольову гру. Чи є необхідність це робити. Якщо є, то чому ви збираєтеся складати інструкцію до неї, а не запозичати готову?

1. Чітко сформулювати мету, яка буде основою в рольовій грі.

2. Визначити цілі вміння та задачі. За необхідності розкласти їх на елементарні або більш прості.

3. Визначитися з кількістю дійових осіб (у разі необхідності груп/підгруп).

4. Змоделювати відносини дійових осіб, розподіл їх за окремими ознаками, зокрема такими як статус, цілі, стать, обов'язки та інше.

6. Визначити позицію та роль інформації між персонажами, визначити, якою буде її роль у загальному контексті ділової гри.

7. Поділити рольову гру на логічні, взаємодоповнюючі етапи (блоки).

8. Отримання та опрацювання результатів ділової гри.

Отже, які висновки можна зробити? Використання готових рольових ігор - цілком виправданий хід, однак вимагає від організатора саме

усвідомленості у використанні матеріалу, його чіткого попереднього аналізу з урахуванням специфіки цілей і завдань тренінгу, а також особливостей групи. Досить часто гра може бути ефективно використана в тренінгу після її адаптації, внесення в інструкцію змін, які роблять гру цілком придатною до використання в контексті конкретного тренінгу і конкретної групи.

Література:

1. Азарнова А.Г. Метод ролевой игры в тренинге. – СПб.: Речь, 2011. – 347 С.
2. Белкін І.В. Професійна підготовка менеджера маркетингових комунікацій на основі ділових ігор. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. №15. С. 31-37.
3. Донских А.Г. Корпоративные деловые игры. Методика разработки и проведения. Практическое пособие для бизнес-тренера. – СПб.: Речь, 2011. 126 С.
4. Хлебнікова, Т. М. Ділова гра як метод активного навчання педагога : навчально-методичний посібник для викладачів, слухачів ПЮ, директорів шкіл, керівників РУО. – Х. : Вид. група «Основа», 2005. – С. 7–11.

Бобело В. С.

викладач кафедри філософії та суспільних наук
Вінницький національний медичний університет
ім. М.І. Пирогова
м. Вінниця, Україна

НАЦІОНАЛЬНІ МАРКЕРИ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬНОМУ ДІАЛОЗІ

Тридцять років новітнього українського державотворення вже подарували вітчизняним науковцям та вченим велике розмаїття проблем, тем і напрямків для опрацювання, пошуків та досліджень. Відповідно і перед українською гуманітаристикою стоїть цілий ряд викликів та завдань. Однією з тих тем, які варто актуалізувати, а її наукове обговорення інтенсифікувати, є тема суспільного діалогу в цілому, та тих національних маркерів, що на нього впливають, зокрема.

Взагалі тема суспільного діалогу є неймовірно важливою, оскільки зачіпає питання соціального буття населення держави, громадян України та, власне, українців як національної спільності (причому всі ці три